

מדד השלום מאי 2021

- ביחס לעתיד היחסים בין יהודים לערבים בישראל, רוב בקרב שני הציבורים תומך בהגברת השוויון ושיתוף הפעולה בין הקבוצות, ומתנגד להגברת ההפרדה ביניהן. עם זאת, רוב גדול בציבור היהודי תומך בהגברת השליטה היהודית.
- הציבור היהודי מביע רמות גבוהות ביותר של חוסר אמון כלפי הפלסטינים בשטחים, לצד רמות גבוהות של חוסר אמון כלפי הערבים אזרחי ישראל. לעומת זאת, הציבור הערבי מביע רמות מתונות הרבה יותר של חוסר אמון כלפי הציבור היהודי.
- ביחס לסבב האלימות האחרון, מחצית מהציבור בישראל סבורים שנתניהו לא התמודד עימו בהצלחה ושסבב זה לא היה מוצדק. בעוד שמחצית מהציבור היהודי חושבים שנתניהו לא רצה לעורר את סבב האלימות הנוכחי, רוב גדול בציבור הערבי חושבים שהוא רצה לעורר אותו.
- מחצית מהציבור היהודי סבור שישיראל הגיעה להישגים משמעותיים יותר מהחמאס, ולמעלה ממחצית ממנו תומכים בהפעלה של אמצעים צבאיים כעת למיטוט שלטון החמאס בעזה. רוב גדול בציבור זה סבורים שמדינות העולם עוינות את ישראל.
- בהתייחס לעתיד הסכסוך עם הפלסטינים, ישנה עליה לעומת המדד הקודם במידת ההתנגדות להמשך המצב הקיים. למרות שאף אחד מהפטרונות המוצעים לסכסוך אינו זוכה לרוב, פתרון שתי המדינות הינו עדיין המועדף מביניהם.
- ערב הקמת ממשלת בנט-לפיד, שני-שלישים מהמשיבים תומכים בחוק שימנע מנאשם בפלילים לכהן כראש ממשלה.

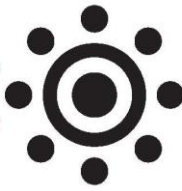
ד"ר נמרוד רוזלר ופרופ' אפי יער

מדד השלום נערך לאחר שהסתיים סבב האלימות האחרון, לפני שהתגבשה ממשלת בנט-לפיד, ומתמקד בעיקר בתוצאותיו והשפעתו על עתיד הסכסוך ועל יחסי יהודים-ערבים בישראל.

סבב האלימות האחרון (שאלות 6-14)

תמונת ראי בין חלקי המפה הפוליטית מתקבלת בקרב בעלי הדעה ביחס לשאלה האם נתניהו רצה לעורר את סבב האלימות האחרון: בעוד שרוב גדול בקרב תומכי הימין (81%) והימין המתון (74%) סבורים שנתניהו לא רצה לעורר את סבב האלימות האחרון, רוב גדול בקרב תומכי השמאל (82%) והמרכז (69%) חושבים הפוך מהם. באופן דומה, אך עם פערים קטנים יותר, רוב אנשי הימין (65%) והימין המתון (62%) מסכימים עם הטענה שנתניהו התמודד בהצלחה עם סבב זה, לעומת רוב גדול בקרב אנשי השמאל (88%) והמרכז (76%) שמתנגדים לטענה זו. בעוד שהטענה שמדינות העולם עוינות את ישראל זוכה לתמיכה של רוב בקרב כל הקשת האידיאולוגית בציבור היהודי, הטענה לפי סבב האלימות האחרון היה מוצדק זוכה להתנגדות בקרב מרבית ציבור זה, כאשר רק בקרב אנשי הימין המתון היא זוכה לרוב התומך בה (55%).

בקרב הציבור הערבי, רוב גדול סבורים שנתניהו ביקש לעורר את סבב האלימות האחרון (71%), ושהוא לא התמודד עימו בהצלחה (69%). בדומה לציבור היהודי, כמחצית מהציבור הערבי סבור שסבב זה לא היה מוצדק. בעוד שרוב גדול בציבור היהודי סבור שמדינות העולם עוינות את ישראל (73%), הציבור הערבי חלוק בין אלו שתומכים בטענה זו (37%) ומתנגדים לה (38%), וכרבע אינם יודעים. בנוסף, מחצית מהציבור היהודי סבור שישיראל הגיעה להישגים משמעותיים יותר בסס האלימות האחרון לעומת חמאס, בעוד שבציבור הערבי הדעות חלוקות, כאשר התשובה השכיחה ביותר היא שאף אחד מהצדדים לא הגיע להישגים משמעותיים (34%). בקרב בעלי הדעה בציבור היהודי, רוב גדול בקרב אנשי הימין (85%) והימין המתון (71%) סבורים שישיראל צריכה לפעול כעת באמצעים צבאיים כדי למוטט את שלטון החמאס בעזה, בעוד שרוב גדול בקרב אנשי השמאל מבקשים לפעול כעת להסדרה ארוכת טווח (83%), ואנשי המרכז חלוקים בין האפשרות

The International MA Program in Conflict Resolution and Mediation

The Gershon H. Gordon
Faculty of Social Sciences
Tel Aviv University

הראשונה (48%) לשנייה (43%). רוב בקרב הציבור הערבי תומך בהסדרה ארוכת טווח (57%), אך שליש לא הביעו דעה בעניין.

לאחר תום סבב האלימות, ביקשנו לבדוק את מידת (אי-)האמון ביחס לקבוצות שונות בצד השני. באופן מתבקש, הציבור היהודי מביע רמות גבוהות מאוד של חוסר אמון כלפי הפלסטינים בעזה (85%) ובגדה (84%), אך עם זאת, הן מעט נמוכות יותר מחוסר-האמון המוחלט כלפי פעילי חמאס (97%). בקרב בעלי הדעה בציבור היהודי, ישנו חוסר אמון גם כלפי הערבים אזרחי ישראל, מלבד בקרב אנשי שמאל, שם שלושה רבעים מביעים בהם אמון. הציבור הערבי, לעומת זאת, מביע עמדות אמביוולנטיות יותר ביחס למידת האמון שלו ביחס לכל אחת משלוש הקבוצות הראשונות שהוזכרו, אך בקרב בעלי הדעה, ישנו רוב (61%) המביע חוסר אמון ביחס ליהודים אזרחי ישראל.

כאשר שאלנו לגבי מידת התמיכה במטרות שונות הנוגעות ליחסי ערבים-יהודים בישראל, מצאנו שבקרב בעלי הדעה בציבור היהודי, רוב גדול תומך בהגברת שיתוף הפעולה בין הקבוצות, מלבד בקרב אנשי הימין, שם הדעות חלוקות בין התנגדות (52%) לתמיכה (48%). רוב מקרב אנשי השמאל והמרכז (95%-83% בהתאמה) תומכים בהגברת השוויון בין הקבוצות, וכך גם מחצית מאנשי הימין המתון, לצד רק 28% מאנשי הימין נתונים דומים, עולים לגבי מידת ההתנגדות להגברת ההפרדה בין הקבוצות מבין ארבע הקבוצות האידיאולוגיות (85%, 65%, 55%-27% בהתאמה). עם זאת, חיזוק השליטה היהודית כמטרה, זוכה לתמיכה כמעט מלאה בקרב אנשי ימין (98%) וימין מתון (89%), במידה פחותה בקרב אנשי מרכז (69%), ובתמיכה נמוכה בקרב אנשי שמאל (28%). בקרב הציבור הערבי, ישנה תמיכה ברורה בהגברת השוויון (75%) ושיתוף הפעולה (71%) בין הקבוצות, והתנגדות להפרדה ביניהן (51%). הדעות בציבור זה חלוקות לגבי חיזוק ההתנגדות לשליטה היהודית, עם 39% התנגדות, ו-31% התומכים ואחוז זהה שלא השיבו.

עמיד הסכסוך הישראלי-פלסטיני (שאלות 6-1)

שאלנו האם סבב הלחימה האחרון גרם למשיבים לשקול מחדש את עמדתם ביחס להמשך הסכסוך עם הפלסטינים. מבעלי הדעה, רוב בקרב אנשי השמאל (55%) והימין (53%) גרסו שהוא לא גרם להם לשקול מחדש את עמדתם, בעוד שבקרב אנשי הימין המתון והמרכז רובם השיבו בחיוב. אנשי ימין שאמרו שהם שוקלים מחדש את דעתם, התחלקו בין אלו שאמרו שהם שוקלים לתמוך בפתרונות צבאיים (33%) לאלו ששוקלים לתמוך בפתרון מדיני מוסכם (16%), בעוד שאנשי מרכז שהשיבו בחיוב, נטו יותר לתמוך בפתרון מדיני מוסכם (37%). בציבור הערבי, כשליש (32%) לא השיבו או שאמרו שהם אינם שוקלים מחדש את עמדתם בנושא, בעוד שכרבע (24%) אמרו שהם שוקלים לתמוך בפתרון מדיני מוסכם.

כאשר בוחנים האם חל שינוי במידת התמיכה בפתרונות השונים לגביהם אנו שואלים באופן קבוע, ניכרת יציבות לעומת המדד הקודם מדצמבר 2020 במידת התמיכה בשתי מדינות (47% לעומת 46%), בסיפוח (27% לעומת 24%), ובמדינה דו-לאומית (18% לעומת 22%). עם זאת, ישנה עליה של 10% בהתנגדות להמשך המצב הקיים (63% לעומת 53%), כאשר בפעם הראשונה עולה מספר המתנגדים על אלו התומכים גם בקרב אנשי ימין (52% לעומת 48%) וימין מתון (66% לעומת 34%), בקרב בעלי הדעה היהודים. למרות חוסר שביעות הרצון הגוברת מהמצב הקיים, לא ניכר שינוי לעומת המדד הקודם בתשובות לשאלה מהו הפתרון בעל ההיתכנות הגבוהה ביותר, כאשר המשך המצב הקיים היא התשובה השכיחה בכלל המדגם (46%).

המצב הפוליטי (שאלות 15-16)

הנתונים מצביעים על יציבות לעומת המדד הקודם בתמיכה בחוק שימנע מנאשם בפלילים לכהן (66% לעומת 65%), כולל תמיכה רחבה בקרב מצביעי ימינה (69%). הצעתו של נתניהו לבחירות ישירות לראשות ממשלה זוכה לתמיכה רחבה בקרב בעלי הדעה מהימין (87%) ומהימין המתון (71%), לעומת התנגדות מהמרכז (63%) והשמאל (82%).

עוד בטרם נחשף הציבור לחידוש המגעים להקמת ממשלת בנט-לפיד, שאלנו מה צריך לעשות כעת מבחינה פוליטית. בקרב המצביעים היהודים בעלי הדעה של המפלגות שאינן חברות בממשלה החדשה (הליכוד, יהדות

The International MA Program in Conflict Resolution and Mediation

The Gershon H. Gordon
Faculty of Social Sciences
Tel Aviv University

התורה, ש"ס והציונות הדתית) היה רוב ברור להקמת ממשלה בראשות נתניהו, בעוד שבקרב המפלגות שחברות בקואליציה היה רוב להקמה של ממשלה בראשות לפיד ובנט, כולל בקרב כמחצית ממצביעי ימינה (49%). גם בקרב המשיבים הערבים בעלי הדעה היה רוב (53%) התומך בהקמת ממשלה בראשות לפיד עם או בלי בנט.

מדד המשא-ומתן:

מדגם כללי: 45 (ירידה של 2 נקודות לעומת המדד הקודם)

מדגם יהודים: 42.3 (ירידה של 3 נקודות לעומת המדד הקודם)

מדד המשא-ומתן מחושב באמצעות שקלול של שתי שאלות: מידת התמיכה במשא-ומתן עם הרשות הפלסטינית, ומידת האמונה שמשא-ומתן עם הרשות יוביל לשלום בשנים הקרובות.

מדד השלום נערך על-ידי ד"ר נמרוד רוזלר ופרופ' אפי יער מהתכנית הבינלאומית ליישוב סכסוכים וגיזור באוניברסיטת תל אביב. הסקר נערך באינטרנט על-ידי חברת iPanel בתאריכים 26 במאי 2021 עד 30 במאי 2021, בקרב 611 מרואיינים, המהווים מדגם ארצי מייצג של כלל האוכלוסייה הבוגרת (גילאי 18 ומעלה) בישראל. טעות הדגימה המרבית לכלל המדגם - $\pm 4.1\%$ ברמת בטחון של 95%.

תרשים החודש: מידת ההתנגדות להמשך המצב הקיים בסכסוך הישראלי-פלסטיני (בקרב בעלי הדעה)

